

Reactie internetconsultatie Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen – Gemeente Almere

Vanuit de verschillende gemeentelijke disciplines die vanuit de Gemeente Almere betrokken zijn bij de opvang van asielzoekers willen wij ambtelijk de volgende aandachtspunten meegeven voor deze wet:

- Onduidelijk is hoe art. 6 lid 1 (het college draag binnen de termijn bedoeld in artikel 5, eerste lid, zorg voor het mogelijk maken van opvangvoorzieningen...) zich verhoudt tot art. 7 lid 1 onder a van de Wet (Het college draagt zorg voor het ter beschikkingstellen aan het COA van een locatie of accommodatie binnen zes maanden na bekendmaking van het besluit). Wat wordt bedoeld met “[zorgdragen] voor het mogelijk maken van opvangvoorzieningen?” Is dat iets anders dan het “ter beschikking stellen aan het COA van een locatie?” Dit vereist ons inziens een andere toelichting de MvT.
- Art. 6 lid 2 gelezen in samenhang met art. 7 lid 1 onder b en art. 7 lid 2 van de Wet maken duidelijk dat de benodigde vergunningen voor een opvanglocatie binnen 6 maanden na het verdeelbesluit onherroepelijk (incl. bezwaar, beroep en hoger beroep) verleend moeten zijn **én** dat binnen die 6 maanden de aangewezen locatie óók moet voldoen aan de eisen van een woonfunctie. Dit is vanwege meerdere redenen praktisch en juridisch niet haalbaar:
 - Ten eerste zal voor veel van de opvanglocaties gelden dat niet volstaan kan worden met vergunningen die verleend kunnen worden middels de reguliere voorbereidingsprocedure zoals bedoeld in art. 3.7 Wabo. Voor veel opvanglocaties zal immers niet alleen een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen, zoals bedoeld in art. 2.1, eerste lid, onder a Wabo nodig zijn, maar ook een omgevingsvergunning voor het buitenplans afwijken van het bestemmingsplan (art. 2.1, eerste lid, onder c Wabo) of een omgevingsvergunning voor brandveilig gebruik (art. 2.1, eerste lid, onder d Wabo) nodig zijn. Voor deze omgevingsvergunningen geldt de uitgebreide voorbereidingsprocedure zoals omschreven in afdeling 3.4 van de Awb, gelet op art. 3.10, eerste lid, onder a en b Wabo. De uitgebreide voorbereidingsprocedure neemt zelf alleen al 6 maanden in beslag, nog los van de mogelijkheid om beroep in te stellen. In gevallen waarin de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing is op besluiten, is feitelijk en juridisch niet mogelijk om een onherroepelijke vergunning te hebben binnen 6 maanden na het besluit waarin een locatie is aangewezen. Bovendien is laten voldoen aan de eisen van een woonfunctie van een aangewezen locatie dan ook niet haalbaar. Daarvoor zullen immers vaak ook vergunningplichtige werkzaamheden moeten worden uitgevoerd aan de locatie. Deze werkzaamheden kunnen niet eerder starten dan nadat er een omgevingsvergunning is verleend.
 - Ten tweede is ook het doorlopen van een bestemmingsplanprocedure inclusief eventuele ingestelde beroepen binnen een periode van 6 maanden, zoals vereist in art. 7 lid 2 van de Wet niet haalbaar. Ook op een bestemmingsplanprocedure is namelijk afd. 3.4 van de Awb van toepassing. Ook daar is de duur van de procedure zelf (zonder beroep) dus al 6 maanden. Een onherroepelijk bestemmingsplan binnen 6 maanden na aanwijzing van een locatie is dus juridisch feitelijk onmogelijk.
 - Ten derde merken wij op dat als gevolg van de Porthos-uitspraak van de Raad van State (ABRvS 2 november 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3159) de bouwvrijstelling is komen te vervallen. Dat betekent dat wij bij aanvragen voor een omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen (art. 2.1 lid 1 onder a Wabo) weer na zullen moeten gaan of de aangevraagde activiteit geen nadelige gevolgen

heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuur in Natura 2000-gebieden. Dit raakt ook vergunningprocedures voor opvanglocaties. Zoals algemeen bekend is er op dit moment een ernstig tekort aan mensen die de hiervoor benodigde berekeningen en onderzoeken kunnen aanleveren, waardoor de vergunningprocedure vertraagd wordt. Daarnaast willen wij wijzen op het risico dat vergunningen geweigerd moeten worden vanwege het overschrijden van stikstofnormen.

- Ten vierde en tot slot willen wij erop wijzen dat het zeer twijfelachtig is dat aangewezen opvanglocaties binnen 6 maanden kunnen voldoen aan de eisen voor een woonfunctie, zelfs als het wel lukt om binnen die zes maanden de benodigde vergunningprocedures (incl. bezwaar, beroep en hoger beroep) te doorlopen. Er is in Nederland een tekort aan bouwvakkers en technisch personeel. Bovendien zijn bouwmaterialen duur en hebben ze een lange levertijd. Daar komt nog bij dat ook voor het aanleggen van de vereiste installaties in opvanglocaties (zoals brandmeldinstallaties) op dit moment vaak meerdere maanden wachttijd geldt.
- Art. 5 lid 2 van de Wet maakt duidelijk dat minister 'streeft' naar 'een zo evenwichtig mogelijke verdeling' van asielzoekers. Naar onze mening is deze bepaling veel te vrijblijvend geformuleerd en staat deze bepaling er onvoldoende aan in de weg om toch tot een andere verdeling te komen. Vanwege het belang van een evenwichtige verdeling van asielzoekers en ter voorkoming van een onevenredige belasting van sommige gemeenten pleiten wij voor de volgende herformulering van art. 5 lid 2: *"Bij het besluit, bedoeld in het eerste slaat Onze Minister acht op het verslag, bedoeld in artikel 4, tweede lid, en bewerkstelligt hij een evenwichtige verdeling over het grondgebied van Nederland."*
- Onduidelijk is hoe de vergoeding zoals bedoeld in art. 9 lid 1 en 2 van de Wet en par. 4.8 van de MvT zich verhoudt tot de reële financiële vergoeding waarover wordt gesproken in par. 9 van de Mvt. Op grond van art. 108, derde lid Gemeentewet, gelezen in samenhang met art. 2 Financiële-verhoudingswet komt gemeenten een reële financiële vergoeding toe voor de (nieuwe of extra) taken die zij in medebewind uitvoeren, als gevolg van beleidswijzigingen vanuit het Rijk. Binnen de huidige formulering van art. 9 van de Wet is onduidelijk of dit artikel die reële financiële vergoeding beoogt te bewerkstelligen, of dat het gaat om een additionele vergoeding bovenop de reële vergoeding die gemeente zeker ook krijgen. Hiermee is onvoldoende duidelijk of gemeenten daadwerkelijk kunnen rekenen op een reële financiële vergoeding voor de uitgevoerde werkzaamheden. Dit vinden wij onwenselijk. Wij dringen dan ook aan op een herziening van de Wet of Mvt op dit punt, waarin gemeenten ondubbelzinnig wordt toegezegd dat zij voor de extra uitgevoerde werkzaamheden een reële financiële vergoeding krijgen.